

GUIXDOS

Núm. 62 Novembre 1999. Suplement Guix 259

La caiguda de les dents

Maria del Carmen Díez Navarro

ÍNDEX

Introducció	3
Metodologia	3
Avaluació	6
Proposta de treball	6
Activitat 1	11
Activitat 2	12
Activitat 3	12
Activitat 4	13
Activitat 5	14
Activitat 6	15

Directora GUIXdos: Rosa Guitart. Edita Serveis Pedagògics S.L. c/ Francesc Tàrraga, 32-34, 08027 Barcelona. Telèfon redacció (93) 408 04 55, telèfon administració i subscripcions (93) 408 04 64, Fax (93) 352 43 37. Impressió: Imprimeix, SCCL. ISSN: 0213-8581, D.L.: B-29863/77

Material fotocopiable. Se'n recomana l'ampliació al 122% per tal d'aconseguir format DIN A-4

Introducció

Una intersecció que té lloc de vegades entre els infants i nosaltres, les mestres i els mestres, és la coincidència en un mateix interès a l'hora de plantejar-nos el treball que volem projectar... Ni el típic «centre d'interès» concebut per a ells (per part nostra, és clar), ni les nostres manies o modes de torn (ara la llum, demà els tolls...). Tampoc el tema que es presenta per ell mateix, irrompent amb força a l'aula. Senzillament, una intersecció entre ensenyant i escolar, una amable coincidència.

De tant en tant, de tota manera, les coses ocorren d'una manera diferent. Per exemple, quan a una nena li cau una dent en ple berenar, i el tema salta, com una espurna, al centre del grup. O si després de caure la dent degota una mica de sang... O si hi ha molts infants que coincideixen en la caiguda. O si només n'hi ha un precursor i els altres tenen enveja del seu creixement i de la seva gran sort.

I és que això de la caiguda de les dents és una qüestió que realment preocupa els nens i les nenes de cinc i sis anys, i no només des del punt de vista de la salut i de la «imatge», sinó, sobretot, des del seu món interior, en plena emergència. Em quedaré sempre «així»? Estaré malalt? Em sortiran dents noves o no? Em farà mal?... Recordem el moment narcisista que viuen, l'omnipotència que senten, el seu desig i la seva necessitat de sentir plaer...

Al llarg dels últims anys he proposat d'aprendre sobre les dents, en tres ocasions he tingut èxit i en una no. Les altres vegades que s'ha tractat a classe, l'interès ha sorgit per caigudes repentines, sagnats «alarmants» o enveja. Dic això perquè no s'ha de tenir por, des del lloc de l'ensenyant, de proposar un tema d'aquests que poden suposar «una amable coincidència», però sabent i acceptant el risc que no ho sigui. Si no s'aprèn sobre dents, s'aprendrà sobre una altra cosa... el cas és aprendre des del desig de saber dels que «hi estan posats», és a dir, dels propis infants, els veritables protagonistes.

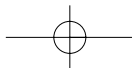
El que no s'ha de perdre de vista en emprendre aquesta tasca a classe és que convocarà aspectes molt de l'interior de cadascú (del «pis de

baix», en dic jo), com ara: la por de patir (desplaer), les dificultats per acceptar la frustració de perdre una petita part del cos (que simbolitza l'omnipotència), la inseguretat davant el canvi de la pròpia imatge (que de sobte resulta que és un xic absurda), la presa de consciència que les dents també poden fer mal, ser una arma, els dubtes sobre si les rialles que provoquen aquests forats a la dentadura («estàs esdentegat!») són en broma o són burles, la poca informació sobre si sortiran de nou o no («encara que tothom em diu que em sortiran, jo no ho sé») i la difícil adequació del pas del temps en el maremagnum d'un pensament que encara pugna entre la màgia i la lògica.

I no oblidar tot això representa donar-li cabuda, escolta, espai i comprensió; per això, juntament amb els conscienciosos aprenentatges sobre incisius, ullals i altres, conviuen les assemblees on es discuteix si les dents es tornen negres quan es pren cacau o no, i la por «d'estar lleig o lletja» sense les dents, i els angelets... Al final resulta que s'aprenen força coneixements, però, sobretot, que es pot fer front a les inseguretats i a les pors, en part compartint-les amb les altres persones i en part sabent discriminar què és veritat, mentida o exageració. Saber que la caiguda de les dents és símbol de créixer, de canviar d'escola, de ser més gran... n'és el punt més rellevant. I saber també els detalls del procés, que és comú a totes les persones, que amb les molèsties no n'hi ha per tant, que hi ha dentistes per als possibles problemes que puguin aparèixer i que... sempre surten les dents noves! també hi ajuda força. Ja ho veureu, és un bon tema.

Metodologia

Tant si «les dents» vénen de la mà d'un infant o de la mestra o el mestre, la meua proposta és que es treballi en dinàmica de projecte. És a dir, posada en comú dels coneixements que ja es tenen (veritables o falsos), preguntes, dubtes, aspectes que es volen esbrinar, idees que s'aporten entre totes i tots per anar-les realitzant, fonts buscades i consultades per tothom, organització del que s'aprèn, resum i arxiu...

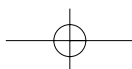

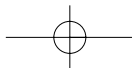
Àrea 1. Identitat i autonomia personal

<i>Objectius didàctics</i>	<i>Continguts</i>	<i>Tipus</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tenir una imatge ajustada i positiva de si mateix. ▪ Adonar-se dels propis sentiments i necessitats i dels de les altres persones. ▪ Progressar en l'adquisició d'hàbits d'higiene bucodental. ▪ Planificar i seqüenciar la pròpia acció de rentar-se les dents. ▪ Utilitzar les coordinacions oculomanaus i les activitats manipulatives precises per a la cura de les dents. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Interiorització de l'esquema corporal global i de la representació segmentària que es treballarà més: el cap, la boca, les dents. ▪ Coneixement suficient de les funcions de les dents, de la seva utilitat, de la necessitat de realitzar una correcta alimentació i dur a terme una higiene adequada. ▪ Reconeixement de la importància de la imatge personal pel que fa a l'autoestima. ▪ Acceptació dels sentiments que subjauen al fet de la pèrdua de les dents de llet. 	Conceptuals
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observació i exploració de les dents. ▪ Cura i higiene dels estris. ▪ Neteja correcta i autònoma de les dents. ▪ Posada en pràctica dels hàbits alimentaris treballats. 	Procedimentals
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gust pel bon aspecte i la neteja de les dents. ▪ Acceptació de les normes sobre alimentació i neteja de les dents. ▪ Actitud col·laboradora pel que fa a la higiene. 	Actitudinals

Àrea 2. Coneixement del medi físic i social

<i>Objectius didàctics</i>	<i>Continguts</i>	<i>Tipus</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conèixer les normes i els hàbits higiènics respecte a les dents. ▪ Observar els canvis evolutius als quals està sotmès el cos. ▪ Mostrar curiositat i interès. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coneixement de les normes i pautes bàsiques de comportament respecte a l'alimentació i a la higiene bucodental. ▪ Aprenentatge de la informació mínima necessària sobre les dents, la seva funció i la cura que s'hi ha de tenir. ▪ Comparació entre les dents dels animals i les de les persones. ▪ Comprensió de les adaptacions necessàries, quant a cura i alimentació, que comporta el canvi evolutiu de les dents. 	Conceptuals
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utilització d'estratègies d'actuació autònoma en els hàbits d'higiene treballats. ▪ Discriminació de l'elecció adient d'aliments pel que fa a la salut bucodentària. ▪ Observació dels canvis que el temps fa en l'evolució de les dents dels membres de la família. 	Procedimentals
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Explicitació dels sentiments arran de la caiguda de les dents. ▪ Interès i curiositat sobre el tema. ▪ Comprensió de la importància de la pròpia actitud en l'adquisició de la salut. ▪ Autonomia en els hàbits higiènics i alimentaris. ▪ Comunicació fluida amb la família i amb els companys i companyes sobre el que s'ha après i el que s'ha vivenciat al llarg del tema. 	Actitudinals

Àrea 3. Comunicació i representació

<i>Objectius didàctics</i>	<i>Continguts</i>	<i>Tipus</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utilitzar les diverses formes de representació i les tècniques bàsiques per dur-les a terme. ▪ Expressar sentiments, desitjos i idees per mitjà dels diferents llenguatges. ▪ Comprendre i reproduir textos poètics, contes, dites... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utilització del llenguatge oral, escrit, musical, plàstic, corporal i matemàtic pel que fa al treball sobre aquest tema. ▪ Demanar ajut, preguntar, escoltar, comentar... ▪ Aprendre i recitar contes i poemes. ▪ Conèixer materials i tècniques plàstiques. ▪ Quantificar, classificar... 	Conceptuals
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comprensió de les intencions comunicatives de les altres persones. ▪ Producció de missatges per mitjà de qualsevol tipus d'expressió (oral, plàstica, escrita...). ▪ Evocació i relat de fets i textos. ▪ Utilització del codi lingüístic i extralingüístic. ▪ Comprensió i producció de seqüències. ▪ Comprensió, creació i reproducció de pictogrames, poemes, històries. ▪ Aprenentatge i interpretació de cançons. ▪ Comparació d'objectes, classificació i quantificació. 	Procedimentals
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reconeixement i valoració de tots els tipus de llenguatges. ▪ Interès i esforç per millorar les pròpies produccions lingüístiques, plàstiques, musicals... ▪ Actitud d'escolta i respecte envers les altres persones. ▪ Interès per les explicacions i les mostres de tradició cultural. ▪ Gust per sentir relats, pel teatre, per aprendre. ▪ Gaudi davant les pròpies produccions i les de les altres persones. 	Actitudinals

Malgrat que aquesta manera de fer-ho és la que trobo millor, a continuació hi aniran una colla d'idees, activitats i materials que poden resultar útils per qui comença, per qui necessita tenir alguna cosa «al rebost», per qui no s'atreveix encara a llançar-se al cert «buit» que representa aprendre al mateix temps que els infants.

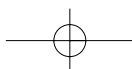
Algunes pinzellades metodològiques que cal tenir en compte:

- Preparar un lloc (taula, zona...) per situar-hi tot el que és relatiu al tema.
- Intentar aconseguir un ambient d'interès i curiositat, com també de broma i diversió.
- Mantenir el principi de globalització, la prioritització de l'escolta en els infants, del

joc lliure i de donar lloc al cos en totes les tasques.

- Tenir en compte el substrat afectiu, motor real de les implicacions personals.
- Alternar els treballs en gran grup: lectures, observació de làmines o del natural, assemblees, sessions de psicomotricitat, joc simbòlic..., amb les de petit grup: sessions de tallers, i els de treball individual.
- Mantenir les vies d'expressió habituals: teatre, poesia, contes, expressió plàstica, corporal...
- Propiciar la col·laboració de les famílies.

El nivell per al qual està pensada aquesta tasca és per a una classe de cinc a sis anys,

malgrat que també es podria fer en una de sis a set.

Els objectius i continguts estan situats en quadres. Les activitats s'hauran d'adequar al nivell concret del grup classe i es podran realitzar durant quinze dies o més temps, segons els interessos dels infants.

Pel que fa als treballs de representació sobre el paper, el meu suggeriment és evitar les fitxes d'omplir dibuixos. Paper blanc o de colors i materials abundants obriran la creativitat de l'infant i l'invitaran a expressar-se lliurement.

Avaluació

Saber si una nena o un nen ha après determinats conceptes, paraules o nocions és senzill, n'hi ha prou de fer alguna activitat de «resum», o plantejar els interrogants del principi del projecte i demanar respostes. En canvi, saber si un infant s'ha interessat, s'ha implicat o s'ha animat a proposar, a preguntar, a aportar algun material seu, a explicar les seves experiències o a plantejar els seus dubtes, és ja quelcom que requerirà més atenció per part nostra, sobretot pel que fa a aquells nens i nenes que no són tan enraonadors, que es mantenen menys entusiastes.

Caldrà, doncs, una observació individual i una altra de grupal, així com un seguiment més exhaustiu dels casos menys clars o més problemàtics. De vegades també es podrà fer amb l'ajut d'un company o d'una companya, o de l'equip sencer, que podrà observar l'infant en diversos moments de la vida diària: menjar, pati, entrades, sortides...

Per reflectir-ho per escrit, a fi d'analitzar-ho, podem utilitzar molts sistemes. A mi m'està bé una combinació de quadern d'observacions individuals —per al que és de cadascú i les entrevistes amb les famílies— i diari de classe —on anoto les incidències del grup, les sessions de joc simbòlic, el moviment dels subgrups, les amistats, les manies, les converses interessants i l'ambient.

Entre una cosa i l'altra sé com està i com va cadascun dels infants... aproximadament... Voler exactitud, nombres i frases contundents se'm fa no només difícil, sinó fins i tot perillós. La meua

lluita és avaluar, valorar, sense etiquetar i mantenir. El meu intent és esperar activament que surti el millor de cadascú..., encara que trigui a sortir.

Proposta de treball

Les activitats proposades són les següents:

Assemblees

Se'n faran unes quantes:

- La primera per posar en comú el que sabem sobre les dents, el que ens agradaria esbrinar-ne, per formular preguntes i realitzar propostes d'activitats.
- Cada vegada que se'n facin lectures al·lusives hi haurà un diàleg sobre el que es va aprenent.
- La preocupació per la imatge personal, tenir por del mal i altres qüestions d'índole afectiva també seran tractades en assemblea, tant en el moment que sorgeixin com si es tenen en compte a conseqüència de la nostra demanda.

Enquesta

A les mares i als pares se'ls explicarà el projecte en una breu circular, a la qual acompanyarà l'enquesta, que es realitzarà a casa amb la imprescindible col·laboració de les famílies. El fet que les mares i els pares valorin els sabers que es van adquirint serà un estímul per a les criatures, que percebran que totes les persones adultes que les envolten estan al cas. L'ajut de les mares i els pares, dels germans i les germanes més grans, dels avis i les àvies, en la contestació de l'enquesta, a deixar-se veure les dents, a explicar als infants les seves vivències concretes en el moment de canviar les dents serà, realment, la manera que ells constatin la realitat del que van aprenent i la universalitat del fenomen. L'enquesta està dirigida a cada escolar:

La posada en comú es farà a mesura que els nens i les nenes vagin portant les enquestes contestades, sense esperar que estiguin totes fetes per llegir-les. Al llibret resum que s'emportaran quan s'acabi el projecte hi haurà una petita síntesi dels resultats de les enquestes.

Enquesta

1. Et rentes les dents?
2. Per què?
3. Quantes vegades al dia?
4. Creus que és bo rentar-se les dents o tant és?
5. Has anat alguna vegada al dentista? Què et va fer?
6. Què és el que fa malbé més les dents?
7. Hi vols afegir alguna cosa?

Gràfic sobre les dents caigudes

En un lloc visible de l'aula es col·locarà un gràfic, fet col·lectivament, on cada infant anotarà el seu nom i el nombre de dents que li han caigut (amb palets per poder-n'hi anar afegint a mesura que vagin caient).

DENTS CAIGUDES

Noms	Nombre de dents

Fem cares

Comencem movent-nos per tota la sala, seguint consignes senzilles: salto i camino, salto i em paro... Anem molt cansats, anem molt alegres, anem molt de pressa... De puntetes, de genolls, rodant...

En un segon moment fem un semicerle i prenem consciència del cap i de les seves parts: A una banda/a una altra. Endavant/endarrere. Girant el coll i el cap a les bandes...

Amb un dit ens «pintem» els llavis, traiem la llengua, fem petar les dents, fem sorolls amb la boca, ens llepem els llavis, fem veure que parlem (sense emetre sons).

En un tercer moment juguem a «fer cares»:

- Arrufar les celles, fer cares de por, de pena, d'alegria, d'enuig, de gana, de son, etc.
- Fer gestos de silenci.
- Bufar, tirar l'alè.

- Obrir i tancar els ulls, la boca, les orelles (tapades).
- Fer tornar la cara «dura», tova.
- Tocar-se les dents amb la llengua, amb el dit, mirar les dents dels altres infants, la gola...
- Aguantar objectes amb les dents.

Per acabar la sessió es fa una rotllana en què cadascú mira les dents a totes les altres persones. Aquesta activitat es podrà realitzar també en grups petits (sessions de taller), amb l'afegiment de lupes i llanternes per veure-les més bé.

Neteja «col·lectiva» de dents

Tots els infants porten (prèvia nota als pares i mares), el seu raspall de dents i la seva pasta dentifrícia i ens rentem les dents junts. (Convé tenir algun raspall de propaganda per si algú se'l deixa.) És important aprofitar l'ocasió per:

- Abans de la neteja: mirar, olorar, classificar els raspalls i les pastes, segons els colors, els sabors, les formes, les marques...
- Durant la neteja: insistir en la direcció correcta del raspallat (és millor fer-ho primerament sense pasta i després ja amb tots els requisits). I, sobretot, fer bromes, dir-los que es mirin amb la boca plena de pasta o quan s'esbandeixen...
- Després de la neteja: proposar una esbandida «comunitària», amb un elixir que tindrem a punt. (L'olor del líquid impregnarà la classe durant cert temps, a més, és quelcom molt divertit que requerirà, però, algunes normes que caldrà respectar: no esquitxar els altres infants, no tocar-los la cara mentre s'esbandeixen, no parlar amb la boca plena, no empassar-se l'elixir...). De vegades la farmàcia més propera col·labora en el projecte aportant el líquid, alguns raspalls i fullets de propaganda, amb instruccions per al bon raspallat i, fins i tot, tubs petits de dentifrici.

Contes

Molts dels contes ja coneguts pels infants tenen a veure amb les dents i amb la por de ser devorats per éssers reals o imaginaris (la bruixa

de Hansel i Gretel, el llop de la Caputxeta Vermella, l'ogre d'en Polset...). La seva lectura serà, per tant, molt oportuna. D'aquestes pors no se'n sol parlar mai, són massa ancestrals i a les persones adultes ens fa la impressió que és millor evitar als infants aquestes aberracions. Això no obstant, ells tenen els seus dubtes, veuen com uns animals se'n mengen uns altres, noten el mal que pot produir una bona mossegada, saben que el que es menja... ja no hi és més, com a mínim de la mateixa manera. I necessiten tenir la seguretat que no seran mai menjats, ni a còpia d'estimació («et menjaria a petons»), ni a còpia d'odi (alguna incontrolada mossegada d'un congènere, d'un bebè...).

Els contes els donaran l'oportunitat de saber que si estan alerta i són decidits i forts per perseguir els seus desitjos, ningú no gosarà menjar-se'ls, ni realment ni simbòlicament. Així que els contes més convenients en aquest cas seran: En Patufet, En Polset, La Caputxeta Vermella, Hansel i Gretel, Els tres porquets... I també alguns que hi ha sobre el tema de les dents i que el tracten fent una bona barreja entre la fantasia i la quotidianitat. Així, per exemple: «La mariposa y el Ratoncito Pérez» (popular), del llibre Cuentos castellanos de tradición oral, recollits per Joaquín Díaz, d'Ediciones S.A.; la col·lecció «Àmbito» i Munia y el cocodrilo naranja, d'Editorial Timun.

Un altre bon recurs serà proposar sessions de taller als infants, inventar contes sobre les dents, ja sigui individualment o en petits grups. Inventar la història i il·lustrar-la, i gaudir de la sensació de «ser autor»... és una bona experiència. Se'n poden donar pistes o no. Algunes de les quals serien:

- Imagina't que ets els angelets que t'agafen les dents de sota el coixí, què en faries de tantes?
- Hi havia una vegada un lloro que volia tenir dents de tauró i aleshores...
- Hi havia una vegada un nen que va descobrir que el seu avi es treia les dents per anar a dormir i...

Cançons

Hi ha una cançó molt coneguda, Me lo dijo Adela, que té a veure amb el tema, ja que al·ludeix directament a la por de patir dolor, i ho fa

amb desimboltura, gràcia i ritme de txa-txa-txa. Què més podem demanar com a ritme aglutinador?:

Me lo dijo Adela

- Doctor, mañana no me saca usted esta muela.
- Por qué?
- Porque me muero de dolor.
- Quién me lo dijo, leré?
- Me lo dijo Adela... tu tu tu tu...

L'elefant

Dibuixa la cançó

El nostre elefant
està molt malalt,
té mal a la panxa,
li cau un ullal.
L'orella li cou
i té l'ull tancat.
Cridem tots el metge
que vinga a l'instant.
Se'l mira el doctor
dels peus fins al cap.
Un remei li dona
tres panses i un nap.

Bofill, Puig i Serra

Poesies

Proposarem als infants que inventin rimes al raspall, a les dents, a la pasta, al dentista...

Teatres

Fer teatre a la classe suposa, a més de passar-s'ho molt bé, recrear successos reals o imaginaris, mirar les altres persones i deixar-se mirar, jugar amb el cos i les paraules, retenir una seqüència d'acció, un paper, un personatge, improvisar...

Les escenes suggerides aquesta vegada poden ser des de successos viscuts pel grup fins a la representació dels contes. I també algunes d'aquest tipus:

- En una família neixen bessons i, com que no tenen dents, per menjar els donen una mica de pit a cadascun i biberó. Van creixent i els surten les dents, ja mengen fari-

netes, arròs, plàtan. El pare i la mare estan molt contents de tenir fills amb dents, malgrat que, segons com, els han de renyar, perquè quan es barallen es mosseguen.

- Per abusar dels dolços, al Lluís l'ataquen les càries (representades per un grup d'infants). Plora i es queixa. Un dia el porten al dentista, que li explica què pot menjar i què no, i que li diu com s'ha de rentar bé les dents.
- A quatre amigues, que ja tenen cinc anys, els van caient les dents, els angelets els porten regals a la nit. Elles ho expliquen a l'escola molt contentes i hi ha companyes i companys que els tenen enveja, perquè encara no se'ls mouen les dents (com elles i ells voldrien). La mestra proposa jugar a tapar-se alguna dent amb paper d'alumini, i totes i tots s'ho passen molt bé.

Autoretrat

En una sessió posterior a la de treball corporal es farà un repartiment de miralls (és bo que n'hi hagi un per a cada dos o tres infants). La proposta és dibuixar-se cadascú a si mateix, observant la pròpia imatge al mirall (només el cap i el coll, però insistint que «hi surtin» les dents).

El paper serà de doble foli i s'utilitzaran cerres toves, retoladors gruixuts o aiguada i pinzell, segons el grup, el seu grau de domini dels instruments, els seus gustos... També se'ls pot donar l'opció que ells triïn. Els resultats són increïblement bons!

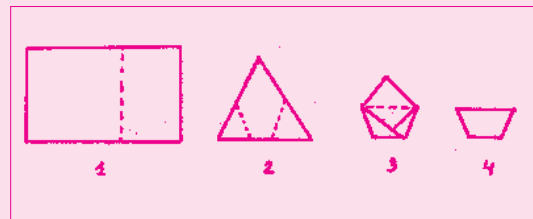
Got de paper

Farem un got de paper tan «bo» que mantindrà l'aigua sense estripar-se (almenys una o dues vegades...). Amb el got hi podrem beure i esbandir-nos la boca.

Plegament

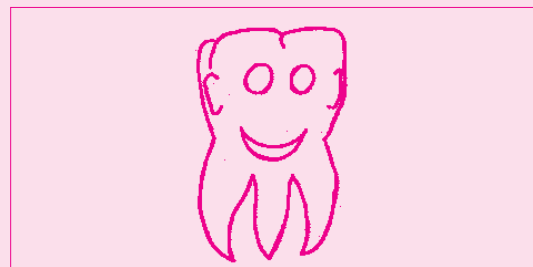
- Paper: Primerament farem una prova amb paper de revista, després farem un got de paper xarol, cada infant n'escollirà el color.
- Mida: Foli o quartilla (també els agrada fer gotets amb la resta dels papers usats).

- Passos: Es doblega el foli per obtenir un quadrat, aquest quadrat es doblega en forma de triangle i es dobleguen les dues cantonades de les bandes cap al centre, enganxant-les una mica perquè quedi més fort. Per acabar, es dobleguen les puntes del vèrtex superior del triangle cap enfora, d'aquesta manera es deixa el buit per a l'aigua.

Carota de queixal

Pintaran la carota de «color de dent» (hauran de practicar la barreja en un paper a part), en punxaran els ulls i en retallaran el contorn. Nosaltres hi posarem la goma. És millor fer-la en cartolina blanca.

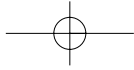
Jocs

Organitzar una sessió de joc amb diversos racons muntats, com ara:

- Dentista: sala d'espera amb revistes, cadires... i consulta amb un silló, bates de metge, lupes, llanternes.
- Cuiners: es farà una macedònia de fruites (en grups de cinc o sis infants) i es prendrà per berenar o esmorzar.
- Botiga: s'hi vendran l·laminadures (fetes amb pedres, papers i plastilina), menjar real i també fruites de plàstic.
- Casa amb dos llits, algunes disfresses, una tauleta, menjar, ninos...

Altres activitats possibles

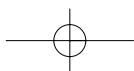
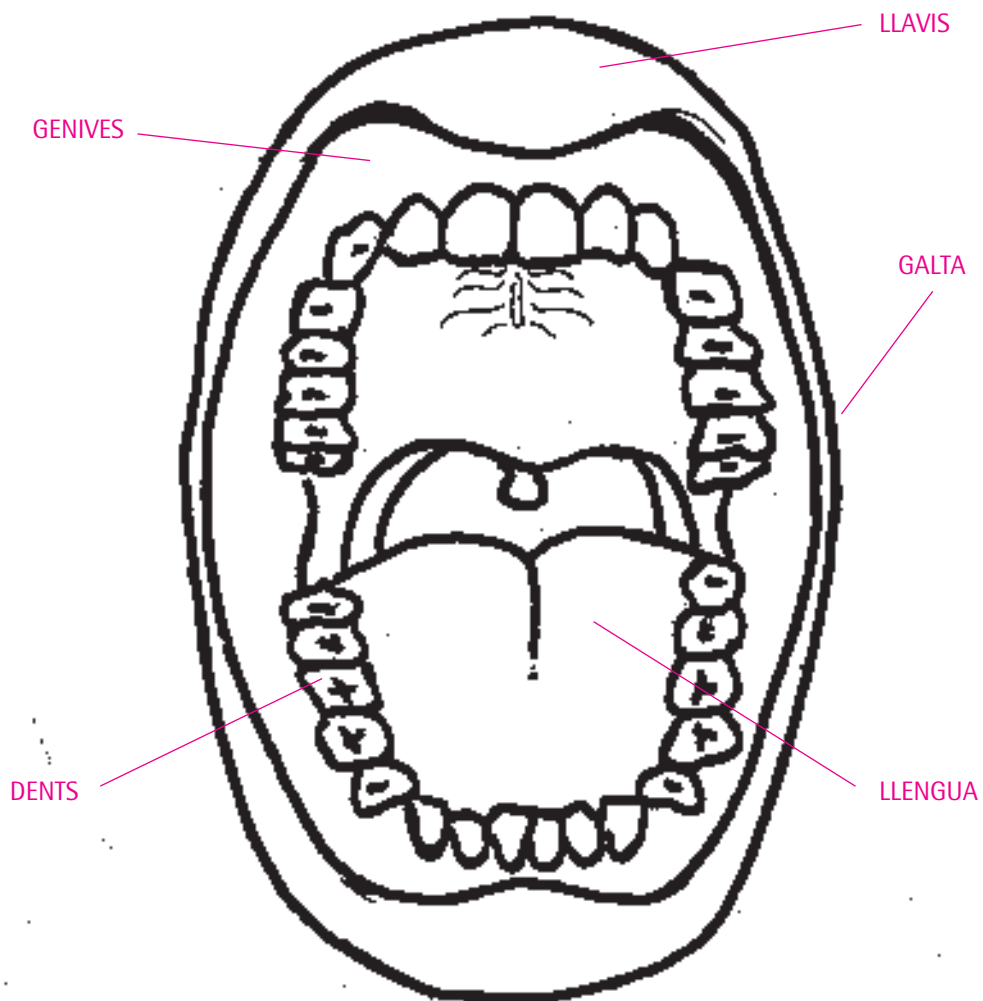
- Observar les boques per dins dels companys i companyes. Comparar-ho amb el dibuix del full d'activitat 1.
- Pintar de color verd les dents que han caigut a cadascú (full d'activitat 2).
- Correspondències entre conjunts: a cada infant, el seu raspall i la seva pasta (full d'activitat 3).
- Seqüència «de broma»: la mona i el cocodrill. Retallar i ordenar les vinyetes (full d'activitat 4).
- Entreteniment gràfic: somiem que ens envolten dents de tota mena. Dibuixar el somni.
- Copiar tubs de pasta amb el nom de la marca.
- Escriure: DENT, QUEIXAL, RASPALL, PASTA...
- Calcar la calavera d'un infant de cinc anys i la d'una persona adulta (full d'activitat 5).
- Inventar un laberint: un nen ha d'anar de casa seva al dentista i «es perd» perquè no hi vol anar. L'acompanyem des de casa seva fins a la del dentista.
- Seqüència: dibuixar, en un paper allargat, l'evolució de les dents en les persones.
- Gradació de dents per la seva mida: tauró, tiranosaure rex, llop, gos, gat, ratolí (full d'activitat 6).
- Comptar les dents caigudes a cada infant, de dues en dues...
- Rectangle. Moltes dents tenen aquesta forma. Retallar rectangles de colors i fer-ne una composició lliure.
- Dibuixar amigues o amics esdentegats.
- Dibuixar animals amb dents curioses: elefants, senglars, conills, tigres...
- Visita de la persona experta. Podríem mirar d'aconseguir que vingüés a classe un dentista, un metge, un pare, una mare o un nen o una nena gran a explicar-nos coses sobre les dents.
- Vídeos, revistes, llibres.
- Observació directa de tots els membres de la família que hi estiguin disposats. També dels animals més propers (atenció!, amb ajuda d'alguna persona adulta).
- Classificar: infants esdentegats/infants no esdentegats, raspalls/pastes, colors, mides dels raspalls, aliments bons per a les dents/aliments no tan bons per a les dents, tipus de dents...

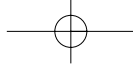

ACTIVITAT 1

Observa les dents dels teus companys i companyes. Compara-les amb les del dibuix

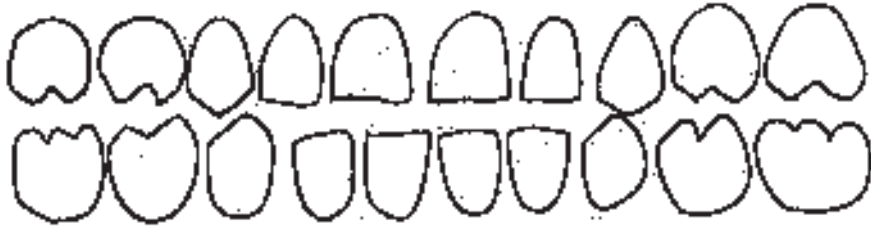
LA BOCA

ACTIVITAT 2

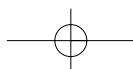
Quantes dents has canviat?

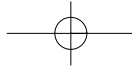

Pinta de color verd les dents que t'hagin caigut.

ACTIVITAT 3

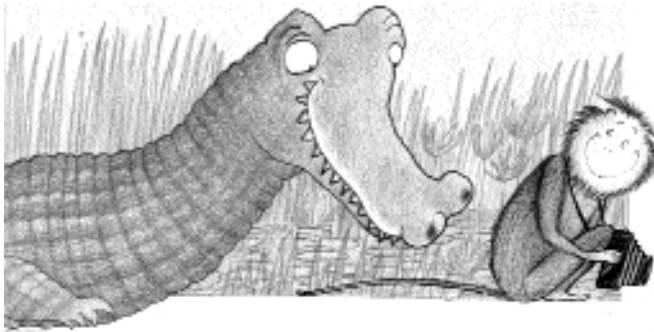
Dibuixa tres infants i dóna'ls a cadascun un raspall i pasta.

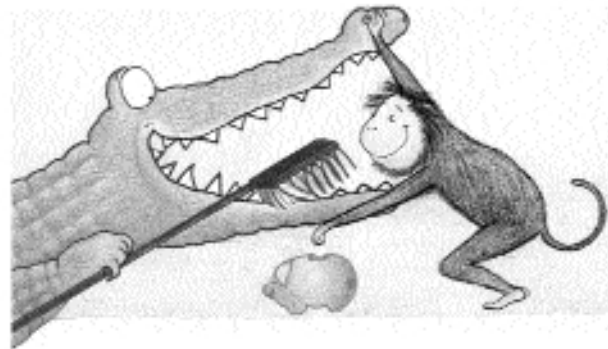
ACTIVITAT 4

Seqüència:

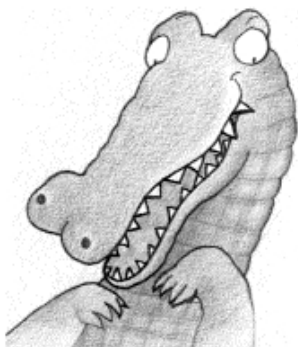
1. El cocodril vol que li facin una foto.

2. La mona li diu que no perquè té les dents brutes.

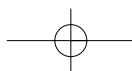

3. La mona s'ofereix a rentar-li les dents.

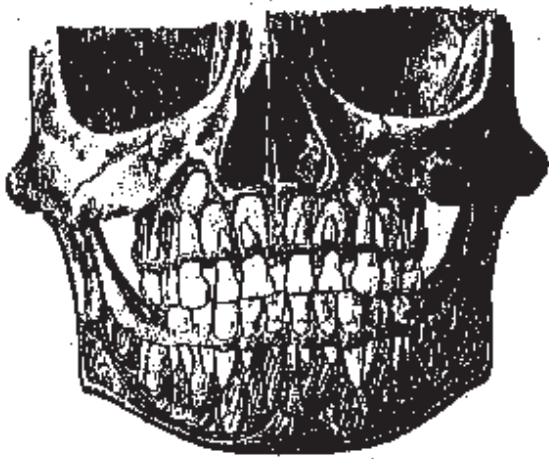
4. Renta les dents del cocodril i queda molt bé.

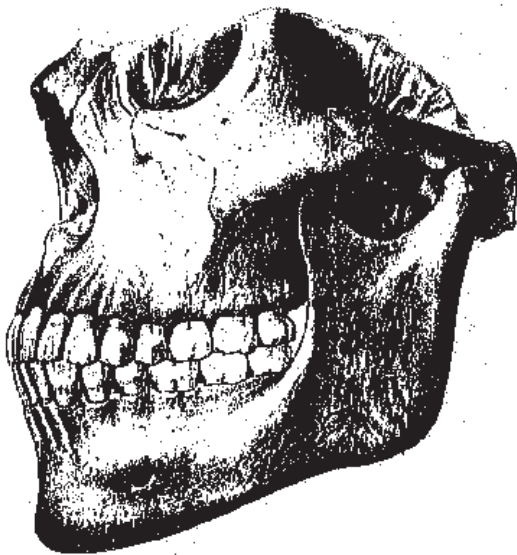
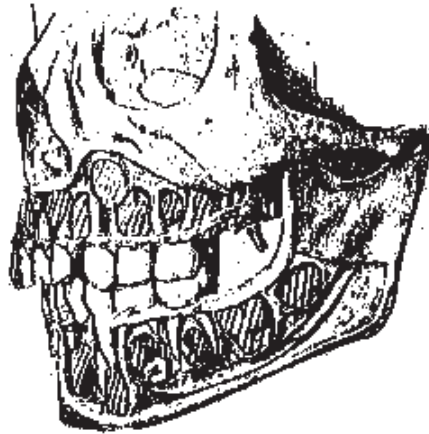
5. El cocodril s'hi posa bé perquè li facin la foto.

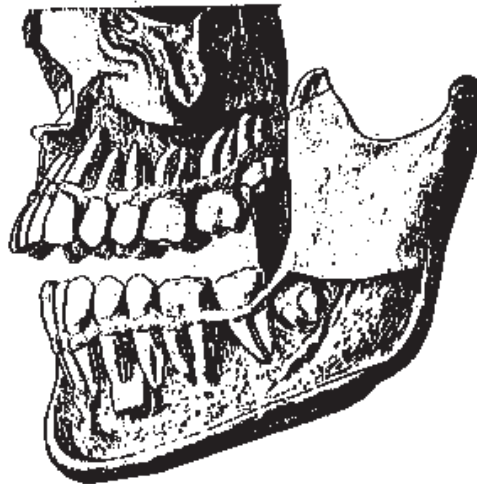
ACTIVITAT 5

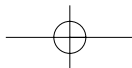
Dents d'un infant de cinc anys

Vint-i-vuit anys

Vint anys

ACTIVITAT 6

Ullal de Tiranosau

